

Egymásra utaltak

A főváros és Pest megye együttműködési megállapodása

Milyen nagy a főváros és Pest megye egymásrautaltsága, azt jól érzékeltetik a következő tények, adatok. A megyéből naponta mintegy 180 ezer ember jár be Budapestre dolgozni, harmincezer viszont a fővárosból járnak ki a megyében levő munkahelyekre. A főváros piacain árusított friss zöldség, gyümölcs jelentős része a környék kertészeiből származik. A Duna-kanyarban, a ráckevei Duna-ágban, a budai hegyvidéken jelenleg több mint tízezer budapesti rendelkezik telekkel. Mintegy kilencezer Pest megyei fiatal tanul a főváros középiskolaiban és ugyanennyit képeznek szakmunkássá. A főváros vízszükségletét a megye területén létesített kutak biztosítják, ugyanakkor több Budapest környéki település a fővárostól kap ivóvizet.

A tervszerűség érdekében

— Ez az egymásrautaltság azt követeli, hogy a fővárosi és a megyei fejlesztéseket még jobban összehangoljuk, még szorosabbá tegyük a fővárosi és a megyei tanács kapcsolatait. Az együttműködés elveit, módszereit, területeit nemrég a két tanács végrehajtó bizottsága írásba is foglalta. A megállapodást Szépvölgyi Zoltán és dr. Mondok Pál írta alá — mondja Arany István, a Pest megyei Tanács V. B. titkára.

Egy tanácsi apparátus munkájának a minőségéről elsősorban a tervszerűség beszél, valamint az, mennyire képesek elébe menni a lakosság jövőbeni igényeinek, mennyire előrelátóak a fejlesztésekben. A két tanács vezetése ezzel a megállapodással éppen ezeken a területeken kíván előrelépni.

A jobb együttműködés mindkét félnek előnyös lesz, de aligha tévedünk, ha azt mondjuk: a megye lakossága valamivel mégis többet nyer majd vele. Főleg annak a negyvennégy településnek a lakói érzik majd meg elsősorban a fejlesztések koordinálásának jó hatását, amelyek a főváros vonzáskörében, az úgynevezett agglomerációs övezetben helyezkednek el. A jövőben ezt az övezetet a fővároshoz szervesen kapcsolódó egységnek tekintik, amelynek kereskedelmi, egészségügyi, kulturális ellátását a budapesti létesítményeknek kell nagyrészt megoldani. Ez a kapcsolat igen sokrétű és bonyolult, ezért a tanácsok kezdeményezésére hozzákezdenek a tudományos alapokon nyugvó agglomerációkutatáshoz.

Munkaerő-prognózis

Minden megyében van olyan törekvés — még a legiparosítottabbban is —, hogy újabb üzemeket szerezzenek. Vajon Pest megyében tapasztalható-e ilyen igény, vannak-e még munkaerő-tartalékaik.

— A megállapodás arra is kitér, hogy Pest megye és a főváros összehangolja a munkaerő-szükségleteinek a kielégítését. Az 1986-ig szóló agglomerációs fejlesztési tervhez például közös munkaerő-prognózist is készítenek. Mivel a fővárosi üzemek, vállalatok számára nélkülözhetetlen a bejáró 180 ezer munkás, ezért a megyében újabb üzemek létesítését nem szorgalmazzuk. A fővárosból kitelepítésre ítélt néhány üzemnek azonban, amelyek elsősorban Budapest lakosságának a szükségleteit elégítik ki, célszerű helyet adnunk.

A munkaerő-prognózisuk készítésénél ilyen adatokból indulnak ki: a megye lakosságának foglalkoztatottsági színvonala az országos átlag felett van. A munkaképes korban levő férfiak foglalkoztatottsága csaknem százszázalékos. A felmérések szerint a háztartásokban mintegy 50 ezer nő található, akit munkaerő-tartalékként lehet számításba venni.

— Ahhoz, hogy közülük minél többen munkát vállaljanak, a gyermekintézmények hálózatát, a közlekedést, a szolgáltatásokat tovább kell fejlesztenünk. Ez esetben is véleményem szerint ennek a női munkaerő-tartaléknak csak legfel-

jebb 15—20 százalékát lehet bekapcsolni a termelésbe.

Öröm is, gond is, hogy a megye lakossága — főleg az agglomerációs övezetben — az utóbbi időben átlagosan tízezer fővel gyarapszik évente. Mivel nemcsak a természetes szaporodás, hanem a bevándorlás következménye is ez, nemcsak újabb bölcsődék, óvodák, iskolák létesítése válik szükségessé, hanem a közlekedés, az egészségügyi hálózat, a kereskedelem fejlesztése is. Ebben a vonatkozásban ugyancsak elengedhetetlen a szoros együttműködés a fővárossal. A megye mintegy 190 ezer lakója például jelenleg is már Budapesten részesül rendelőintézeti ellátásban, kórházi kezelésben.

Orvos- és pedagógushiány

A megye nagy erőfeszítéseit jelzik a múlt esztendőre vonatkozó adatok is. Az óvodai férőhelyek számát egy év alatt kétezer-kétszázötvennel bővítették. Ebből a munkából kivették részüket a vállalatok, az üzemek, a termelőszövetkezetek is, összesen 11 millió forintot bocsátottak ilyen célból a tanácsok rendelkezésére. A helyzet javulása ellenére is 1973-ban még 5178 gyermek felvételi kérelmét kellett elutasítani férőhelyhiány miatt.

Az általános iskolai tantermek számát növelték a megyében, emellett azonban a régi iskolaépületek átlaga — bár 17 millió forintot fordítottak felújításra — tovább romlott és a szükségstantermek száma emelkedett. A főváros elszívó hatása miatt a szakképzett tanerőt sem tudják mindenütt biztosítani. Sok tanyai településen levő iskolában még a jelentős területi pótlék ellenére is nehéz pedagógust kapni.

Bármennyire is furcsának tűnik, nemcsak a Nyírségben, a Hajdúságban és Tolna megyében van orvoshiány, hanem Pest megyében is. A főváros közelségének előnye sem pótolja ugyanis azt, ha az adott község nem rendelkezik megfelelő orvoslakkal, rendelővel. A kedvezőtlen állapot javítására a megyei tanács jelentős anyagi segítséget nyújt a községeknek orvoslakások építéséhez, illetve megvásárlásához.

Közműtársulások

Ugyancsak elgondolkoztató ez az adat: a megye településeinek villamosítottasága 90 százalék körül van. Ez azt jelenti, hogy több utca, falurész,

amelyek főleg az utóbbi esztendőben alakultak ki, még nélkülözi a villanyt.

— Meggyorsult az ütem a víz- és a csatornahálózat építésében. Amíg például 1970-ben mintegy 50 ezer lakás volt a vízhálózatba bekapcsolva, ez év végére számuk eléri a 85 ezret. Jelenleg a megye 280 ezer lakosa részesül vezetékes ivóvízellátásban. Ez nagy fejlődés, de egyben a további feladatok is jelzi az a tény, hogy a 280 ezer fő csak a lakosság 30 százalékát jelenti. Szerencsére a lakosság egyre több helyen jelentős anyagiakkal is hozzájárul a vízvezeték- és csatorna-építési beruházások megvalósításához. A megyében például már 43 közműtársulat működik. A Budapesttel való kapcsolat ebben a vonatkozásban például azért is fontos számunkra, mivel több, az agglomeráció belső gyűrűjében levő település csapadék- és szennyvizének az elvezetése csak a fővárosi csatornahálózat igénybevételével látszik megoldhatónak.

A megye kereskedelmi hálózata is szüntelenül fejlődik. Gődöllő, Érd, Ráckeve, Vác, Nagykáta például nemrég kapott ABC-áruházat. Az új szaloboltok, üzletek bizonyos mértékig tehermentesítik a fővárosi kereskedelmet, bár azzal számolni kell, hogy a megye lakosságának jelentős része ezután is a nagyobb választékot kínáló fővárosi üzletekben szerzi be élelmiszer, ruházati és tartós fogyasztási cikkei. Ugyanakkor a városból kirajzó üdülők, turisták ellátásáról a megyében kell gondoskodni. A két tanácsi testület az együttműködésnél, a fejlesztéseknél ezekre is figyelemmel lesz.

A fővárost felkereső hazai és külföldi turisták nagy része a megye nevezetességeit is felkeresi. Ez pedig szintén az idegenforgalom összehangolt fejlesztését igényli. Ebbe a megye néhány beruházása már beleért: így például a leányfalui kemping bővítése és a Pappszigeti kemping építése is.

Beszélgetésünk végén azt mondja a megyei tanács titkára:

— Manapság divat együttműködési szerződéseket kötni. Bennünket azonban nem a divat, hanem a szükség kényszerített erre a megállapodásra. Budapestnek és Pest megyének az a nagyfokú egymásrautaltsága, amelybe lépten nyomon beleütközünk. Ez egyben garancia arra is, hogy a lefektetett jó elvek nem maradnak papíron.

Keserű Ernő